

Keelamandelen

Er bestaan nog heel wat misverstanden rondom (de noodzaak van) het knippen van de keelamandelen bij kinderen. De folder Keelamandelen; wel of niet knippen? vertelt welke dat zijn en spoort ouders aan niet lichtvaardig tot deze operatie te besluiten. De tekst van de folder:

Wel of niet knippen?

Het knippen van de keelamandelen is een operatie waarbij klierweefsel achter uit de keel wordt weggenomen. Medisch gezien is het een routine-ingreep. Voor een kind is het een hele gebeurtenis, die het niet licht vergeet.

Amandelen

Keelamandelen zijn amandelvormige orgaantjes. Elk kind heeft twee keelamandelen en een neusamandel. Zij bestrijden als een soort poortwachters de ziektekiemen die door de neus en de mond willen binnendringen. Als de keelamandelen een aankomende infectie bestrijden, worden zij groter en zijn zij goed te zien achter in de keel. De neusamandel zit achter de huig en is voor ouders minder makkelijk te ontdekken.

Operatie

Het knippen van de keelamandelen is een operatie die tonsillectomie wordt genoemd. De ingreep gebeurt onder narcose. Verreweg de meeste van deze operaties worden uitgevoerd door met een snelle handeling de amandel met een speciale tang als het ware van zijn steel 'af te knippen'. Het bloed dat uit het wondje komt, mag niet in de luchtpijp komen en moet direct door het kind worden uitgespuugd. Daarom mag de narcose niet langer duren dan tot net na het moment waarop de laatste amandel is geknipt. De pijn die een kind voelt na de korte narcose, in combinatie met het spugen van bloed, verklaart voor een deel waarom de kinderen deze ingreep zo vaak als traumatisch ervaren.

Wel of niet knippen?

Het is niet duidelijk in welke mate opgezette en ontstoken keelamandelen van invloed zijn op de gezondheid van een kind. Ook KNO-artsen verschillen daarover van mening. Bij één en hetzelfde kind zal de ene arts adviseren de amandelen te laten knippen, terwijl de andere arts zal aanraden ze te laten zitten. Iedereen is het er echter wel over eens dat het nodig is de keelamandelen te knippen als ze zo groot zijn dat tijdens de slaap de ademhaling soms hapert doordat de luchtweg wordt afgesloten.

Huisartsen verwijzen kinderen met keelklachten niet meer zo vaak als vroeger naar de KNO-arts. Doorverwijzing wordt pas overwogen als een kind in de loop van een jaar meer dan vier keelontstekingen heeft gehad. Bij kinderen die erg veel last hebben van vocht achter het trommelvlies (slijmooitjes), wordt soms de neusamandel weggehaald. Als deze kinderen geen duidelijke keelklachten hebben, is het niet zinvol om ook de keelamandelen te laten knippen.

Het is voor ouders soms niet eenvoudig een goede beslissing te nemen. Bij twijfel is het vaak verstandig om gewoon een periode af te wachten. De operatie is zelden spoedeisend. Naarmate kinderen ouder worden, bouwen ze meer weerstand op. Kinderen van zeven jaar en ouder krijgen dan ook minder vaak keelontstekingen dan jongere kinderen. Ouders die ongerust blijven omdat ze het gevoel hebben dat hun kind niet goed gedijt, zouden met hun huisarts kunnen bespreken of het zinvol is een kinderarts te raadplegen.

Misvattingen

Keelamandelen krijgen vaak de schuld van heel wat kinder kwaaltjes. Dat is niet terecht, want ze werken juist als ziektebestrijders. Als de keelamandelen hun werk doen en een aankomende infectie bestrijden, worden ze groter. Dat wil nog niet zeggen dat ze eruit moeten. Dit is één van de misvattingen rondom keelamandelen. Er zijn er meer:

- Het is een misvatting dat het knippen van de keelamandelen de behandeling bij uitstek is voor kinderen die slecht eten, lastig zijn, zich slecht kunnen concentreren of leerproblemen hebben;
- Het is een misvatting dat het knippen van de keelamandelen voor hele jonge kinderen minder traumatisch is dan voor schoolkinderen;
- Het is een misvatting dat het knippen van de keelamandelen op de kinderleeftijd minder pijnlijk is dan op volwassen leeftijd.

Kindvriendelijk

Informeel bij doorverwijzing naar een KNO-arts altijd eerst of het ziekenhuis waaraan deze specialist is verbonden, kindvriendelijk is. Mocht u later samen met de KNO-arts besluiten dat een operatie zinvol zou kunnen zijn, dan weet u in elk geval dat de ingreep zal gebeuren in een ziekenhuis dat rekening houdt met kinderen. In een kindvriendelijk ziekenhuis:

- worden kinderen 's ochtends geopereerd en mogen ze aan het eind van de middag weer naar huis
- zijn ouders welkom om de hele dag bij het kind te blijven
- mogen ouders aanwezig zijn als het kind onder narcose wordt gebracht

- mogen ouders aanwezig zijn op de uitslaapkamer als het kind bijkomt uit de narcose
- krijgen kinderen voldoende pijnstillende middelen toegediend om te voorkomen dat ze veel pijn lijden
- worden kinderen nooit samen met volwassen patiënten op één kamer verpleegd
- worden kinderen verpleegd door verpleegkundigen die speciaal zijn opgeleid om kinderen te verplegen
- kunnen ouders naast het bed van het kind overnachten (rooming-in) als het onverwacht toch een nacht in het ziekenhuis moet blijven
- krijgen ouders een duidelijk advies over het toedienen van pijnstillende middelen om te voorkomen dat het kind thuis napijn heeft.